

23.2.2021

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Lausuntopyyntö 22.1.2021, LVM/1354/01/2019

Lausunto valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2021-2032

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta valtakunnalliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelmaksi vuosille 2021–2032 sekä sen vaikutusten arvioinnista, johon sisältyy viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) mukainen ympäristöarviointi.

Etelä-Savon Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua ja antaa seuraavanlaisen lausunnon.

Alueelliset erityiskysymykset

Etelä-Savon Yrittäjät muistuttaa, että yritystoiminta sekä vakituinen ja vapaa-ajan asutus on sijoittunut kauttaaltaan ympäri maantieteellisesti laajaa ja vesistöjen rikkomaa aluetta. Muun muassa biotalouden, maatalouden ja jätehuollon kuljetukset sekä koulu- ja asiointikuljetukset käyttävät ympäri-vuotisesti maantie- ja yksityistieverkoston. Tämä tulee huomioida liikennejärjestelmän kehittämisessä.

Maakunnassa on maanteitä yhteensä yli 4 900 km. Valtateitä on 550 km, kantateitä 210 km, seututeitä vajaat 900 km ja yhdysteitä yli 3 300 km. Kes-
topäällystettyä tietä on yli 1 000 km, öljysorapäällysteistä tai vastaavaa 1 700 km ja sorapäällysteistä tietä noin 2 200 km. ([Etelä-Savo ennakoij](#), Etelä-Savon liikenteen tilannekuva.)

Alueellisina erityiskysymyksinä valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on Itä-Suomen osalta huomioitu raidehankkeiden hankeyhtiöt, sisävesiliikenne, saaristoalueiden maantielauttaliikenne sekä Itä-Suomen yrityksiä koskevat pitkät kuljetusetaisyydet sekä raideliikenne.

Etelä-Savon Yrittäjät lausuu alueellisista erityiskysymyksistä seuraavaa

- toimenpideohjelmaan tulee lisätä kohtaan "5.2.1.2. Maantieverkko" suurimpien kehittämistarpeiden luetteloon vt14. Yhteysväli Juva – Parikkalan liikennemäärät tulee merkittävästi nousemaan rajanylityspaikan avaamisen myötä, mikä tarkoittaa, että vt14 turvallisuutta ja tien kuntoa tulee parantaa. Yhteysvälistä on laadittu kehittämisselvitys vuonna 2019.
- Etelä-Savon vuotuinen kausiväestön määrä on lähes 300 000 henkilöä ja he sijoittuvat kauttaaltaan koko vesistöjen rikkomalle alueelle. Tämä monipaikkainen väestö ja sen tarpeet tulee huomioida liikenneväylien ja laajakaistaverkon kehittämisessä. Monipaikkaisuuden ja etätyön lisääntyminen on koronatilanteen vuoksi merkittävästi lisääntynyt ja Suomen Yrittäjien yrittäjägallupin mukaan myös kolmannes yrityksistä aikoo pysyvästi lisätä monipaikkaista työskentelyä.
- valtion tulee suunnitelmallisesti edistää laajakaistaverkon rakentamista. Etelä-Savossa on laadittu suunnitelma tavoitteellisesta tietoliikenneverkosta ja laajakaistaverkon kustannusarvio on kokonaisuudessaan noin 40 miljoonaa euroa.
- Savonradan palvelutaso tulee säilyttää vuoden 2019 tasolla vuoteen 2025 saakka ja tarvittaessa vuoroja on hankittava kriittisiin yhteyksiin ostoliikennesopimuksin. Kriittisiä yhteyksiä ovat esimerkiksi aamujunayhteydet Kuopiosta ja Joensuusta pääkaupunkiseudulle.
- Itäisen suunnan raideyhteyttä tulee edistää hankeyhtiön kautta
- vt 5 tulee kehittää kokonaisuutena ja suunnitelmallisesti. Sen vuoksi osuudelle Pitkäjärvi-Hietanen tulee ensi tilassa käynnistää tiesuunnitelman laatiminen ja samoin yhteysväliille Lusi-Koirakivi. Kuten liikennejärjestelmäsuunnitelmassa todetaan, vie suunnitteluprosessi hyvinkin 6–10 vuotta. Etelä-Savon maantieverkon suunnitteluvalmius on tällä hetkellä erittäin heikko.
- Lossit silloiksi -ohjelmaa tulee jatkaa elinkeinojen kuljetusten turvallisuuden ja sujuvuuden turvaamiseksi Etelä-Savossa.
- maantielauttaliikenteen hoito kuuluu koko Suomen osalta Varsinais-Suomen ELY-keskukselle. Suunnitelmassa todetaan, että ELY-keskus laatii yhteistyössä saaristoasian neuvottelukunnan kanssa yhteysalusliikenteelle yhtenäiset järjestämisperusteet, jotka ottavat kantaa reitteihin, alusten vuorotihyeyteen ja aikatauluun sekä alusten teknisiin ominaisuuksiin. On ehdottoman tärkeää, että järjestämisperusteet laaditaan

vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden ja matkailutoimijoiden näkemykset kuullen ja ettei saariston elinkeinojen toimintaedellytyksiä heikennetä esim. lossien aikataulujärjestelyin.

- MTK-Etelä-Savon kesällä 2020 toteuttaman kyselyn mukaan valtion ylläpitämisen tiestön kuntoon ja kunnossapitoon ollaan erittäin tyytymättömiä. Kysely koski ns. alemman asteista tieverkkoa. Sekä kesä- että talvikunnossapito saavat huonot arvot (noin 80 % vastaajista). Kesäkunnossapidon ongelmat koskevat lanausta ja sorastusta, kun taas talvikunnossapidon ongelmat koskevat luonnollisesti auruusta ja liukkauden torjuntaa. Käyttäjien näkökulmasta nykyinen ylläpidon taso ei ole riittävä.
- Etelä-Savon Yrittäjät pitää hyvänä sitä, että valtio nostaa yksityisteiden tienpitoon vuosittain myönnettävien valtionavustusten määrärahasen 25 miljoonaan euroon vuodessa vuosille 2023–2032 ja lisäksi korotetaan yksityistieavustusten avustusprosentteja. Yksitystieverkosto on maakunnassa merkittävä: yksityis- ja metsätieverkoston pituus on noin 30 000 km.

Strategisesta tilannekuvasta

Strategisessa tilannekuvassa kohdassa ”Pääväylien yhteysvälien kaikki palvelutasopuutteet ja investointitarpeet” on esitetty liikennemäärät pääväyläasetuksen mukaisilla yhteisväleillä. Näin tarkasteltuna VT 4 Lahti-Jyväskylän liikennemäärään tulee mukaan liikenne, joka käyttää VT5:tä Lusin pohjoispuolella. Esitämme, että tarkastelua muutetaan vastamaan todellista tilannetta ja jatkossa VT 4:n osalta käytettävät yhteysvälit ovat; VT4 Helsinki-Lusi ja VT4 Lusi-Jyväskylä *tai vaihtoehtoisesti* VT4 Helsinki-Lahti ja VT 4 Lahti-Lusi sekä VT4 Lusi-Jyväskylä.

Liitteet (Lähde: [Etelä-Savo ennakoi](#))

Maanteiden pituudet kunnittain v. 2017

Lähde: Tietilasto 2017. Liikenneviraston tilastoja 5/2018.

Kunta	valtatie	kantatie	seututiet	yhdystiet	maantiet yhteensä
Enonkoski	0	0	28	73	101
Hirvensalmi	10	0	52	118	180
Juva	57	0	46	271	374
Kangasniemi	46	0	61	270	377
Mikkeli	140	86	55	669	950
Mäntyharju	39	0	74	200	313
Pertunmaa	18	0	46	84	147
Pieksämäki	64	43	80	366	553
Puumala	0	48	24	177	249
Rantasalmi	18	0	52	152	222
Savonlinna	68	33	149	490	740
Sulkava	0	0	75	113	187

- Valtatiet, palvelevat valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaista liikennettä.
- Kantatiet, täydentävät valtatieverkkoa ja palvelevat maakuntien liikennettä.
- Seututiet, palvelevat seutukuntien liikennettä ja liittävät näitä valta- ja kantateihin.
- Yhdysteihin kuuluvat ne muut maantiet, jotka eivät kuulu edellä mainittuihin tieluokkiin.

Lauttaliikenne maantielosseilla Etelä-Savossa vuonna 2017

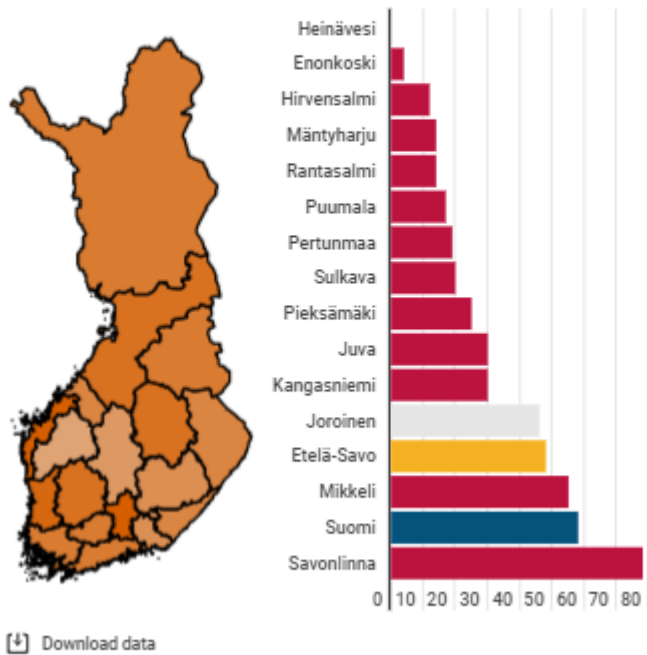
Lähde: Varsinais-Suomen ELY-keskus. Ajoneuvokuljetukset maantielautoilla, tilasto 2017.

*Vekaransalmen lossi on korvattu sillalla

Nopean laajakaistan tarjonta vuonna 2018, prosenttia kotitalouksista

Lähde: Traficom 2019. [Kiinteän verkon laajakaistasaatavuus maakunnittain ja kunnittain.](#)

Kunnioitavasti,

Niina Kuuva
aluejohtaja
Etelä-Savon Yrittäjät

Lisätiedot: Niina Kuuva, aluejohtaja, p. 040 731 1686, niina.kuuva@yrittajat.fi